

KYSTVERKET

Hovedkontoret

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
14/299-18

Vår ref.:
2017/5427-7

Arkiv nr.:

Saksbehandler:
Rune Frostvin

Dato:
04.02.2019

Høringssvar - forslag til endring av vilkår for bruk av forurensningslovens høyeste strafferamme

Kystverket støtter forslaget om å endre vilkårene i forurensningsloven § 78 annet ledd. At den høyeste strafferammen også kan anvendes ved overtredelser som medfører eller volder fare for miljøskade vil være i tråd med forurensningslovens formål, slik Klima- og miljødepartementet uttaler.

Vi foreslår imidlertid at ordlyden i bestemmelsen formuleres tilsvarende straffebestemmelsen i naturmangfoldloven og at begrepet biologisk mangfold erstattes med begrepet naturmangfold.

Forslag om én forhøyet strafferamme i § 78 annet ledd

Klima- og miljødepartementet har foreslått at § 78 annet ledd skal lyde slik:

«Har overtredelsen voldt fare for stor skade eller ulempe, eller det for øvrig foreligger skjerpene omstendigheter, kan fengsel inntil 2 år anvendes. Dersom overtredelsen har voldt fare for alvorlig eller irreversibel skade på biologisk mangfold eller fare for menneskers liv eller helse, kan fengsel inntil 5 år anvendes.»

Det er kun foreslått endringer i annet punktum, altså annet straffalternativ. Det vil si at ordningen med to straffalternativer er foreslått videreført. Klima- og miljødepartementet mener det må trekkes en grense mellom «stor skade» og «alvorlig eller irreversibel skade på biologisk mangfold».

Slik lovendringsforslaget er formulert, finnes imidlertid lite veiledning i lovteksten og det fremstår svært krevende å trekke grensen mellom «stor skade» og «alvorlig eller irreversibel skade på biologisk mangfold». Særlig gjelder dette ved tilfeller hvor skader er avverget fra å materialisere seg, gjennom for eksempel tiltak som forurensningsmyndigheten iverksetter på vegne av ansvarlig forurensere. Som departementet selv uttaler, vil det være vanskelig å bevise hvor omfattende skadevirkninger en forurensning vil få.

I dag er det avgjørende for om en overtredelse rammes av første eller annet straffalternativ i § 78 annet ledd om overtredelsen har voldt fare for menneskers liv eller helse. Dersom den strengeste strafferammen også skal være anvendelig ved overtredelser som medfører

Beredskapsavdeling

Sentral postadresse:	Kystverket Postboks 1502 6025 ÅLESUND	Telefon:	+47 07847	Internett:	www.kystverket.no
				E-post:	post@kystverket.no
For besøksadresse se	www.kystverket.no	Bankgiro:	7694 05 06766	Org.nr.:	NO 874 783 242

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

rene miljøskader, eller fare for slike, fremstår første straffalternativ i § 78 annet ledd overflødig. Det klare skillet som i dag eksisterer i bestemmelsen vil bli visket ut. Vi mener derfor at første straffalternativ bør fjernes. Vår oppfatning er at det vil være hensiktsmessig å operere med én forhøyet strafferamme som kan anvendes ved alle overtredelser som kvalifiserer som grove. Innenfor denne strafferammen vil det naturligvis måtte være en glidende skala og straffeutmålingen vil følgelig måtte bero på en rekke vurderingsmomenter. Disse bør etter vår mening listes opp i loven så langt det lar seg gjøre.

Tydeligere språk og harmonisering med øvrig miljøregelverk

Vi mener det er grunn til å se hen til øvrig miljøregelverk for veiledning om begrepsbruk. Klima- og miljødepartementet har presentert nye begreper i sitt lovendringsforslag, uten at disse er utdypet nærmere. Dette gjelder «*alvorlig skade*» og «*irreversibel skade*». I naturmangfoldloven er begrepene «*betydelig skade*» og «*uopprettelig skade*» benyttet. Vi mener det er hensiktsmessig at også forurensningsloven benytter disse begreper. I tillegg mener vi bestemmelsen får et for snevert anvendelsesområde ved kun å omfatte skader på det biologiske mangfold, slik dette er definert i naturmangfoldloven § 3 bokstav c. Definisjonen lyder slik:

«mangfoldet av økosystemer, arter og genetiske variasjoner innenfor artene, og de økologiske sammenhengene mellom disse komponentene».

På tross av at definisjonen er vid, faller enkelte viktige naturverdier utenfor. Ettersom forurensningslovens formål er å verne «*det ytre miljø*» mot forurensning og avfall, synes det å være naturlig om lovens forhøyede strafferamme i det minste var anvendelig ved alle grove lovovertrædelser som medfører skade eller fare for skade på naturmangfoldet. Naturmangfold er definert slik i naturmangfoldloven § 3 bokstav i:

«biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold, som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning».

Dersom de to straffalternativene opprettholdes, mener Kystverket at annet straffalternativ bør være anvendelig ved skade eller fare for skade på naturmangfoldet, ikke bare på det biologiske mangfold. Da vil den strengeste straffen være anvendelig også ved skader eller farer for skader som voldes på landskapsmessig og geologisk mangfold.

Momenter som bør tillegges vekt ved vurderingen av om overtredelsen er grov

De vilkår som er oppstilt i dagens § 78 annet ledd og Klima- og miljødepartementets lovendringsforslag er etter beredskapssenterets mening naturlige vurderingsmomenter når man skal avgjøre om en overtredelse er grov. Altså mener vi det er av betydning om overtredelsen har medført eller voldt fare for menneskers liv eller helse, om overtredelsen har medført eller voldt fare for betydelig skade på naturmangfoldet eller på materielle verdier og om skaden må anses uopprettelig. I tillegg har det betydning hvilken grad av skyld som er utvist, noe vi også mener bør fremgå av ordlyden.

Forslag til nytt annet ledd i forurensningsloven § 78

Basert på ovenstående argumentasjon, foreslår vi at forurensningsloven § 78 annet ledd skal lyde slik:

«Grov overtredelse av første ledd straffes med bot eller fengsel inntil 5 år eller begge deler. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på om den har

medført eller voldt fare for menneskers liv eller helbred, om den har medført eller voldt fare for betydelig skade på naturmangfoldet eller på materielle verdier, om skaden på naturmangfoldet må anses uopprettelig, graden av skyld og om overtrederen har truffet forebyggende eller avbøtende tiltak. Fengsel inntil 5 år kan også anvendes dersom det for øvrig foreligger skjerpene omstendigheter».

Forslaget svarer i stor grad til naturmangfoldloven § 75 annet ledd.

Med hilsen

Einar Vik Arset
Kystdirektør

Johan Marius Ly
beredskapsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:
Samferdselsdepartementet

Postboks 8010 Dep

0030

OSLO